

EQF CODE

Evropski kompetenčni profili v poklicih s področja e-vsebin

Referenčni materiali in metodologija v
povezavi z vzporejanjem eCF/EQF

<http://www.ubique.org/eqfcode>

Evropski kompetenčni profili v poklicih s področja e-vsebin

Referenčni materiali in metodologija v
povezavi z vzporejanjem eCF/EQF

Education and Culture DG

Projekt je s finančno podporo omogočila Evropska komisija.

Ta publikacija prikazuje le stališča avtorjev in Komisija v nobenem primeru ni odgovorna za nikakršno možno uporabo informacij, ki jih ta publiakcija vsebuje.

KAZALO:

1. Uvod	7
1.1 Utemeljitev dokumenta	7
1.2 Opis dela	7
1.2.1 Analiza trenutnih nacionalnih kvalifikacij / poklicnega izobraževanja in usposabljanja na področju razvoja vsebin.	7
1.2.2 Prenos nacionalnih kvalifikacij v Evropski kvalifikacijski okvir / okvir e-kompetentnosti	8
1.2.3 Določanje evropskih specialističnih profilov	9
2. Izzivi	10
2.1 Izziv 1: Racionalizacija poklicev	10
2.2 Izziv 2: Opredeljevanje poklicev	11
2.2.1 Spletni oblikovalec	12
2.2.2 Razvijalec spletnih /multimedijskih vsebin	12
2.2.3 Digitalni animator / strokovnjak za 2D-3D animacije	12
2.2.4 Spletni skrbnik	12
2.2.5 Upravitelj spletnih vsebin	13
2.3 Izziv 3: Konsolidacija ugotovitev	13
2.4 Izziv 4: Vzporejanje konsolidiranih ugotovitev z eCF in EQF	14
3. Pristop	16
4. Uporabljena in priporočljiva metodologija	18
5. Kritični zaključki o omejitvah in morebitnih nadaljnjih izboljšavah instrumentov eCF in EQF	19
6. Povratne informacije	21
7. Bibliografija	22
8. Priloge	23

1. Uvod

Projekt Kodeks EQF (www.ubique.org/eqfcode) je bil usmerjen v posredovanje nacionalnih kvalifikacij s področja razvoja e-vsebin v Evropski kvalifikacijski okvir (EQF) in v Okvir e-kompetentnosti (eCF). Za doseg tega cilja se je bilo treba soočiti z naslednjimi izzivi:

1. Usklajevanje velikega števila opisov kvalifikacij, ki so na voljo v vseh državah, sodelujočih v projektu, saj za to konkretno strokovno področje ne obstajajo nikakršni uradni standardi usposabljanja;
2. Določanje učnih rezultatov na podlagi opisov študijskih vsebin, ki večinoma opisujejo kvalifikacije;
3. Iskanje skupnih osnov v opisih učnih rezultatov, kar omogoča primerljivost na evropski ravni;
4. Povezovanje osnov z različnimi področji in nivoji kompetenc, ki jih predlaga eCF;
5. Prenos celotnega sklopa kvalifikacij za razvoj vsebin na EQF.

Partnerji so preučili in razpravljali o različnih začetnih pristopih, ki vodijo v izpolnjevanje ciljev projekta, pri tem je bila močno poudarjena izdelava dosledne metodologije. To smo dosegli z upoštevanjem ugotovitev starejših sorodnih projektov, kot sta bila CompTrain in Embedding Standards, predvsem z upoštevanjem strokovnjakov, ki so v njih sodelovali, pri tem pa smo se strogo usmerjali v EQF in eCF.

1.1 Utemeljitev dokumenta

Pričujoči referenčni material je bil zasnovan z namenom ponuditi prenosno metodologijo, ki jo lahko druge interesne skupine izven tega projekta uporabijo v procesu povezovanja kvalifikacij za multimedijo z EQF in drugimi okvirji, kot je Okvir e-kompetentnosti (eCF). V materialih so opisani procesi in dosežki tega projekta, ponujeni pa so tudi predlogi za nadaljnje izboljšave metodologije ustreznih instrumentov, ki se uporabljajo, bodisi eCF ali EQF.

1.2 Opis dela

Na tej stopnji je mogoče referenčni material in metodologijo osnovati za naslednje tri korake: (a) analizo trenutnih nacionalnih kvalifikacij / poklicnega izobraževanja in usposabljanja na področju razvoja e-vsebin; (b) prenos nacionalnih kvalifikacij v Evropski kvalifikacijski okvir / okvir e-kompetentnosti; in (c) določanje evropskih specialističnih profilov.

1.2.1 Analiza trenutnih nacionalnih kvalifikacij / poklicnega izobraževanja in usposabljanja na področju razvoja vsebin.

Vsi projektni partnerji so v svojih državah analizirali kvalifikacije na področju razvoja vsebin s pomočjo obsežne terenske raziskave, posvetovanja z izobraževalnimi ustanovami in drugimi interesnimi skupinami na področju poklicev IT. Na podlagi svojih ugotovitev so osnovali profile kvalifikacij in jih opisali glede na učne rezultate. Ko so se uskladili glede različnih dejavnikov, so se sporazumeli glede naslednjih vprašanj:

- določanje glavnih kvalifikacij / usposabljanj na področju razvoja vsebin za posamezno državo;
- določanje nacionalnih kvalifikacijskih profilov;
- določanje nacionalnih kvalifikacijskih profilov glede na učne rezultate.

Na podlagi tega je bila osnovana metodologija, ki vsebuje več korakov. Z izbranim pristopom – ki temelji predvsem na izobraževanju / usposabljanju, značilnem za partnerske države – naj bi zbrali obsežen nabor kvalifikacij, povezanih z multimedijo (poklicev in poklicnih skupin) iz vseh partnerskih držav, seznam pa nato s ponavljanjem skrčili na nekaj ključnih poklicev / kvalifikacij – v prvem krogu 12, nazadnje 5 – ki bi jih nadalje obravnavali.

Prvi nabor kvalifikacij, povezanih z multimedijo, ki je obsegal vnose iz vseh partnerskih držav, je vseboval skoraj 50 poklicev. Za ustrezno povezovanje je bilo sprva treba razrešiti razlikovanja / neskladja v poimenovanjih poklicev. Potem smo preučili nivo pomembnosti posameznega poklica, kar pomeni, da smo ugotovili, v koliko državah se je za določen poklic mogoče usposablјati.

V tem procesu je nastal seznam 12 poklicev / kvalifikacij, za katere se je mogoče usposablјati v večini partnerskih držav in za katere je mogoče med partnerji doseči dogovor o poimenovanju.

Nadalje smo za vsak poklic zbrali informacije o učnih vsebinah in jih hkrati prevedli v učne rezultate, kot so spretnosti, znanja in kompetence, ki se zahtevajo v posameznih poklicih.

Vse informacije smo zbrali v dokument, ki je imel dva dela – najprej pregled osnovnih informacij o tem, kakšno je usposabljanje za te poklice v partnerskih državah, kar vključuje trajanje in zahtevnost študija, nato pa podroben pregled spretnosti, znanj, kompetenc in učnih rezultatov.

Ker je tak pristop pripeljal do ogromne količine podatkov za delno precej podobne poklice, smo v drugi ponovitvi seznam 12 poklicev nadalje skrčili na končnih 5 ključnih poklicev / kvalifikacij: spletni oblikovalec, razvijalec spletnih /multimedijskih vsebin, spletni skrbnik, digitalni animator / strokovnjak za 2D-3D animacije in urednik spletnih vsebin.

1.2.2 Prenos nacionalnih kvalifikacij v Evropski kvalifikacijski okvir / okvir e-kompetentnosti

Ker EQF in njegovi deskriptorji predstavljajo generičen okvir, ga je potrebno prilagoditi na opise učnih rezultatov (znanja, spretnosti in kompetence), ki se nanašajo na IKT, s čimer se omogoči kasnejši klasifikacijo vseh kvalifikacij s področja IKT na evropskem nivoju. Trenutno se s tem ukvarja delovna skupina CEN, ki razvija okvir e-kompetentnosti (eCF). V okviru te naloge so projektni partnerji nacionalne kvalifikacijske profile (izražene v učnih rezultatih) prenesli na kategorije in stopnje eCF. S tem je bila omogočena prva klasifikacija kvalifikacij za 5 ključnih poklicev na področju razvoja vsebin na evropski ravni. V ta namen so projektni partnerji v veliki meri sledili pristopu, ki so ga razvili v okviru projekta "Embedding Standards" in nadalje izpopolnili v projektne partnerstvu. Poleg tega pristopa so uporabljali priročen referenčni material, ki je nastal v okviru projekta "CompTrain".

1.2.3 Določanje evropskih specialističnih profilov

Na podlagi nacionalnih kvalifikacijskih profilov, določenih v WP1, so projektni partnerji pripravili osnutek evropskih specialističnih profilov za 5 ključnih poklicev na področju razvoja vsebin, v katere so vključili vsa ustrezna znanja, spretnosti in kompetence, ki jih v evropskih državah, vključenih v projekt, potrebuje uspešen strokovnjak na področju razvoja vsebin.

2. Izzivi

Evropski trg dela se na področju IKT in multimedije srečuje s pomanjkanjem usposobljenih strokovnjakov, ki je leta 2008 po Evropi doseglo 16%. To pomanjkanje je posebej izrazito v Nemčiji, pa tudi na Madžarskem, v Švici, Franciji in Veliki Britaniji, posebej pa se nanaša na poklice s področja razvoja vsebin (npr. razvijalce e-iger, razvijalce vsebin e-učenja itd.). Zato so bile te države v samem jedru projekta Kodeks EQF, ki je obravnaval poklice s področja razvoja e-vsebin v 6 državah EU: v Nemčiji, Avstriji, Franciji, Sloveniji, Španiji, Švici in na Madžarskem.

CEDEFOP je že leta 2004 analiziral in opredelil več razlogov za takšno situacijo:

1. Pomanjkanje splošne definicije spretnosti in njihove ravni glede na zaposlitev;
2. Pomanjkanje kvalifikacijskih definicij in ravni glede na e-vsebine;
3. Malo skupnih pristopov k poklicnemu usposabljanju za to področje na evropski ravni.

Trenutno situacija še ni dosti boljša. Ko smo izvajali predhodne študije na nacionalni ravni, je postalo jasno, da v ciljnih državah ni nobenih "vzporednih" podatkov, celo primerljive podatke je težko pridobiti. Zato je bilo nujno poiskati skupne imenovalce za poklice na področju razvoja vsebin, ki bi omogočali:

- a. primerjave v smislu strokovne terminologije in opisov;
- b. primerjave v smislu opisov znanj, spretnosti in kompetenc;
- c. prenos v nacionalni kvalifikacijski okvir;
- d. nadaljnje povezave z eCF in EQF.

2.1 Izziv 1: Racionalizacija poklicev

Izhodišče svežnja WP je bil širok nabor poklicev s področja razvoja e-vsebin, ki je vključeval:

- Spletni oblikovalec
- Razvijalec internetnih aplikacij
- Multimedijski razvijalec
- Razvijalec e-iger
- Grafični oblikovalec
- Animator
- Strokovnjak za 2D animacije
- Strokovnjak za 3D animacije
- Inženir informatike
- Spletni programer
- Razvijalec programske opreme
- Spletni skrbnik
- Upravitelj vsebin
- Strokovnjak za uporabnost
- Spletni novinar
- Mediamaticien¹

1 Za podrobnosti glej nacionalni obrazec App03 za WP1

Vendar pa vseh poklicev ali opisov poklicev ni bilo mogoče najti v vseh državah, zato je bilo treba najti skupne imenovalce, to je poklice, ki so prisotni v vseh 7 državah in omogočajo primerjavo ustreznih parametrov. Po obsežnih razpravah so bili naslednji poklici (ali boljše, funkcije) izbrani kot a) ključni za razvoj e-vsebin, in b) s primernimi različicami v vseh ciljnih državah:

- spletni oblikovalec
- razvijalec spletnih /multimedijskih vsebin
- spletni skrbnik
- digitalni animator / strokovnjak za 2D-3D animacije
- upravitelj spletnih vsebin

2.2 Izziv 2: Opredeljevanje poklicev

Pri racionalizaciji poklicev in primerjavi ugotovitev se je izkazalo, da se je zaradi različnih opredelitev poklicev pojavilo nekaj razhajanj. Zato je bila pomožna, vendar nujna naloga doseči strinjanje glede opredelitev: Kaj se v ciljnih državah razume pod poimenovanjem "spletni oblikovalec"? Kako so poklici sploh opredeljeni (preden se posvetimo usposabljanju, spretnostim, kvalifikacijam in rezultatom). V nasprotju s pričakovanji se je izkazalo, da te opredelitve niso v vseh državah enake. Pravzaprav so se gibale od zelo širokega (npr. spletni oblikovalec, ki vključuje tako tehnične, kot programske in oblikovne vidike) do zelo ozkega obsega (spletni oblikovalec, ki se usmerja le v strogo oblikovne vidike spletne strani v ožjem pomenu besede). Odločeno je bilo, da se za namene tega projekta izbor nagiba k ožjim opredelitvam.

Naslednji korak je bil razmejiti opredelitve med sabo. Sledila je primerjalna analiza, s pomočjo katere so se partnerji uskladili na enak način kot pri 5 ključnih poklicih. Opredelitve so nastale na podlagi javnih virov in opredelitev poklicnega izobraževanja in usposabljanja, potrdili pa so jih vsi partnerji Kodeksa EQF.

Za razvoj in delovanje spletnih strani je običajno potrebno sodelovanje različnih multimedijskih strokovnjakov (ali strokovnih funkcij).

Upravitelj spletnih vsebin upravlja odnos med širšo poslovno perspektivo in preostalimi člani ekipe spletnega razvoja, zbira zahteve naročnika in jih posreduje ožje usmerjenim strokovnjakom v svoji ekipi, ki bodo dejansko načrtovali, pripravili – in nazadnje upravljali – spretno stran. Spletne strani se načrtujejo in izvedejo v sodelovanju med **spletnimi oblikovalci** (ki se osredotočijo na videz strani), **razvijalci spletnih vsebin / multimedije** (odgovornimi za zbiranje, vnos in sprotno osveževanje tekstovnih in multimedijskih vsebin spletne strani), po potrebi pa je vključen tudi - **digitalni animator / strokovnjak za 2D-3D animacije**. Za neprekinjeno delovanje in upravljanje spletne strani na dnevni osnovi (vključno z upravljanjem strežnika, varnostnimi ukrepi in zagotavljanjem varnostnih kopij kot tudi z nujnimi posodobitvami) skrbi **Spletni skrbnik**.

Za 5 ključnih poklicev / funkcij so bile usklajene naslednje delovne opredelitve:

2.2.1 Spletni oblikovalec:

Spletni oblikovalec je iz vidika celostne zasnove ustvarjalec spletne strani. Ključna odgovornost pri njegovem delu je predstaviti informacije na način, ki je hkrati dostopen in opazen. To pa ne vključuje: programiranja, razvoja vsebin, upravljanja z vsebinami. Za resno programiranje in naloge s področja razvoja programske opreme, kot je kodiranje različnih elementov spletnega uredniškega sistema (CMS) – hrbtnice večine sodobnih spletnih strani – običajno poskrbijo spletni programerji (ta funkcija ni bila posebej analizirana, ker je zelo blizu programerju programske opreme). Ko je to opravljeno, je v večini primerov spletnemu oblikovalcu zaupana odgovornost urejanja spletne strani, tako deluje kot spletni skrbnik (posebej v MSP).

2.2.2 Razvijalec spletnih /multimedijskih vsebin:

Razvijalec spletnih /multimedijskih vsebin preiskuje možnosti, išče najboljše odločitve in jih oblikuje tako, da so primerne za prikaz na spletni strani ali v drugem digitalnem mediju. Razvijalec spletnih /multimedijskih vsebin združuje (zbira in/ali ustvarja), prenaša in stalno osvežuje tekstualne in multimedijske vsebine spletne strani ali medija. Vsebine lahko vključujejo besedilo, grafične elemente, slike, avdiovizualne datoteke itd.

2.2.3 Digitalni animator / strokovnjak za 2D-3D animacije:

Digitalni animator / strokovnjak za 2D-3D animacije je tisti, ki v digitalnem okolju s pomočjo 2D ali 3D tehnik ustvari gibljive slike. Temu pogosto rečemo tudi računalniška animacija, računalniško ustvarjene podobe (CGI), virtualne animacije itd. Poimenovanje "digitalni animator" za to funkcijo je bilo sprejeto s konsenzom, ker poudarja njen medijsko-nevtralen pristop.

2.2.4 Spletni skrbnik:

Spletni skrbnik je najbolj pogosta in najstarejša služba v svetu interneta. Kot skrbnik spletne strani je spletni skrbnik po etimologiji vodja večine nalog, ki se nanašajo na spletno stran: opredeljevanje cilja, specifikacije, tehnični pristop, tehnična izvedba, razvoj vsebin, opredelitev in ustvarjanje informacije, analiza in spodbujanje publike. V majhnih MSP (ki na trgu predstavljajo večino) je spletni skrbnik pogosto edini, ki skrbi za spletno stran. V večjih podjetjih je tako lahko spletni skrbnik del skupine, v kateri se zbirajo druge specializirane tehnične in vsebinske funkcije (kot je spletni oblikovalec, strokovnjak za 2D-3D animacije, spletni razvijalec). Poleg tega ta funkcija služi kot vmesnik med javnostjo in podjetjem, kot tudi kontakt s podjetjem, saj odgovarja na vprašanja javnosti ali jih posreduje ustreznim oddelkom v podjetju.

2.2.5 Upravitelj spletnih vsebin:

Urednik spletnih vsebin skrbi za poslovne vidike spletnega razvoja, ki vključujejo načrtovanje, opredeljevanje, organizacijo in strukturiranje informacij v *skladu s splošno strategijo organizacije*. To obsega upravljanje z vsebinami, oglaševanje, trženje in izpolnjevanje naročil v povezavi s spletno stranjo, hkrati pa (po potrebi) prilagajanje strani na kulturne vidike vsake države, v katero se organizacija usmeri. Poleg tega upravitelj spletnih vsebin zbira zahteve strank in jih posreduje ekipi strokovnjakov, ki dejansko načrtujejo in razvijajo spletno stran ter z njo upravljajo. V nekaterih večjih podjetjih upravitelj spletnih vsebin vodi celotno spletno ekipo in ima pregled nad strateškimi in komunikacijskimi cilji in usmeritvami spletne strani kot izraza in podobe podjetja.

Poudariti je treba, da so lahko v MSP nekatere od zgoraj opisanih strokovnih funkcij združene v eno delovno mesto. Ko spletni oblikovalec pripravi osnutek, pogosto postane razvijalec spletnih vsebin in spletni skrbnik. Funkcijo upravitelja spletnih vsebin pogosto prevzame višje vodstvo (izvršni direktor ali direktor trženja). Zato bo pri učnih načrtih usposabljanja potrebna določena fleksibilnost, ki bo odgovorila na potrebe MSP, ker si ti ne morejo privoščiti, da bi za vsako funkcijo zaposlili ozko specializirano osebje.

2.3 Izziv 3: Konsolidacija ugotovitev

Partnerji Kodeksa EQF so za poklice / funkcije opredelili naslednje parametre:

- Nacionalne strokovne in izobraževalne zahteve
- Kodeks ISCED
- Kvalifikacijski moduli / študijske enote
- Identifikacijska številka kompetence po CompTrain (iz projekta Leonardo CompTrain)
- Opis znanja
- Opis kompetenc
- Opis spretnosti
- Identifikacijske številke eCF (za znanja, spretnosti in kompetence)
- Stopnja eCF
- Stopnja EQF

Opisi različnih učnih rezultatov so se delno prekrivali. Vzporejeni so v okviru konsolidiranih evropskih specialističnih profilov, s čimer je nastala konsolidirana različica teh parametrov na evropskem nivoju (glej 1. in 2. korak metodologije).

Treba je upoštevati, da je primerjavo kvalifikacij oteževalo dejstvo, da ne obstaja nikakršen standardiziran seznam kompetenc ali učnih rezultatov za poklice na področju IT ali multimedije. Zato smo z opisovanjem različnih nacionalnih kvalifikacijskih profilov prišli do neenotne skupine raznoliko izraženih učnih rezultatov. Standardiziran seznam kompetenc in učnih rezultatov za poklice na področju IT / multimedije bi z nizom standardiziranih izrazov, ki bi omogočali primerjavo, bistveno olajšal proces opisovanja nacionalnih kvalifikacij. Uradnih seznamom učnih rezultatov eCF ne nudi, niti ne nudi predlogov, kako naj bi bili učni rezultati formulirani, zato so se morali partnerji zateči k rezultatom projekta "CompTrain", v okviru katerega so razvili standardiziran seznam kompetenc za multimedijske poklice.

2.4 Izziv 4: Vzporejanje konsolidiranih ugotovitev z eCF in EQF

Vzporejanje se je izkazalo za večji izziv, kot je bilo pričakovano, kar je posledica a) dinamike, ki je lastna opisom "novih" poklicev, in b) večdimenzionalni naravi povezovanja – po nivojih znanja, nivojih usposabljanja (to je po poklicnem usposabljanju, visoki izobrazbi), po vrstah učnih rezultatov (to je po znanju, spretnostih, kompetencah).

Vzporejanje je bilo sprva izvedeno glede na eCF. Odnos med eCF in EQF izvira iz neposrednega prevoda, kar je obrazloženo v nadaljevanju:

3.5. The 5 e-Competence levels e-1 to e-5 and their relationship to EQF levels 3 to 8

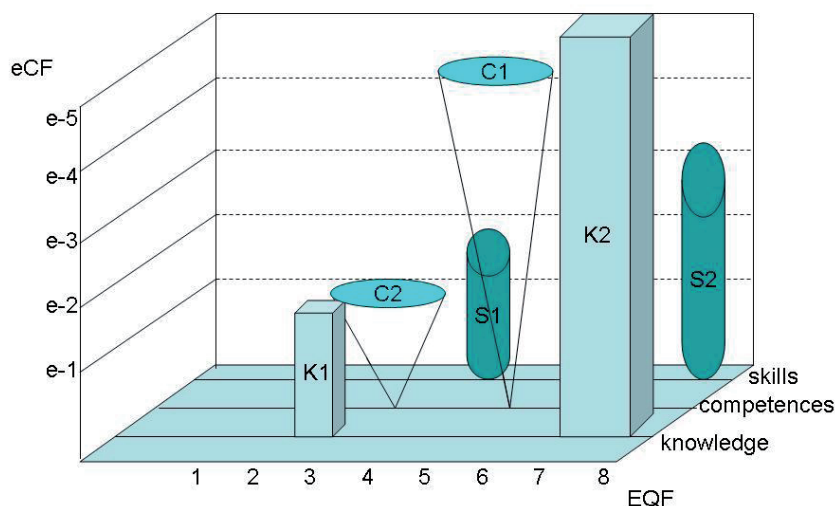
The European e-Competence Framework aligns to EQF (European Qualifications Framework) categories for reference purposes. However, as an industry-addressed competence framework the e-CF uses descriptors for ICT professional competence and not for qualifications. In consequence the level descriptors differ between the EQF and European e-CF.

The European e-Competence Framework relates to competences as needed and applied at the workplace. It has 5 e-Competence levels defined. These competence proficiency levels e-1 to e-5 are related to the EQF qualification levels 3 to 8; EQF Level 1 and 2 are in this context not relevant. The EQF and e-CF levels are not identical as the perspectives are different. While the EQF reflects a qualifications perspective, the e-CF adopts a workplace competence perspective. However, both perspectives are interrelated as qualifications contribute to competence development. The table below provides a level relationship between the two frameworks.

e-CF Level	related to EQF Level
e-5	8
e-4	7
e-3	6
e-2	4 and 5
e-1	3

Table 1 – The 5 e-Competence levels of the European e-CF and their relationship to EQF levels 3-8

Pristop kodeksa EQF najlaže prikažemo z naslednjim grafom, ki povezuje prepoznane spretnosti, kompetence in znanje z ustreznimi stopnjami po eCF in EQF. Medsebojne povezave so ključnega pomena za učinkovito povezovanje na evropskem nivoju.

Profession X consolidated parameters and mapping

Poklic X konsolidirani parametri in njuno vzporejanje

Graf prikazuje koraka 2bis in 4 iz spodaj opisane metodologije za poklic X v neki državi. Za lažje razumevanje so prikazani samo dva parametra, dve ključni kompetenci in dve spretnosti. Po osnovni opredelitvi znanja, kompetenc in spretnosti ("učni rezultat") so bile poljubne različne stopnje povezane s stopnjami eCF in EQF. V tem primeru K1 zahteva nizko stopnjo, K2 pa visoko. Tako lahko izpeljemo, da je K1 le pomočnik v določenem poklicu, medtem ko je K2 v samem jedru, zato potrebuje visoko specializacijo. Kompetence in spretnosti moramo razumeti na enak način. Graf prikazuje poenostavljen pristop k učnim rezultatom, saj je v realnosti jasno ločevanje med znanjem, spretnostmi in kompetencami komajda mogoča zaradi njihove prevelike prepletenosti. Naslednji izziv je postavljala izključno tehnična usmeritev kompetenčnih področij, ki so opisana v eCF, saj ta vključuje le tehnična znanja, spretnosti in kompetence, medtem ko poklici s področja razvoja vsebin zahtevajo tudi širok razpon osebnih in družbenih spretnosti ("mehke spretnosti"). Zaradi tega je bilo pomembne osebne in družbene spretnosti težko povezati z eCF.

Panoga e-vsebin ima specifične karakteristike, ki zahtevajo poseben, "kulturni" pristop. Cilji e-vsebin so prodaja/sporočanje vsebin ciljnim skupinam. Neformalne spretnosti in kompetence so odločilna "orožja", s pomočjo katerih dobimo službo. Za te spretnosti in kompetence se težko usposobimo, ker je neformalne spretnosti in kompetence težko ocenjevati. Zato je verjetno spremljanje napredka pri teh elementih najpomembnejši cilj, s katerim se bodo organizacije, ki izvajajo usposabljanje, v naslednjih letih morale spopasti. Upamo, da bo kodeks EQF pripomogel k tej težki nalogi.

Drugič pa je bilo za nekatere stopnje, ki jih eCF priporoča za določene poklice, ugotovljeno, da so previsoke, da bi opisovale raziskane poklice na področju razvoja vsebin, zato je bilo treba za določena področja kompetentnosti opredeliti nove deskriptorje stopenj eCF.

3. Pristop

Da bi dosegli zadovoljiv rezultat vzporejanja, je bilo nujno zamejiti potencialno relevantne parametre in jih pripisati nacionalnim zahtevam glede strokovnosti in usposabljanja. Ob tem pa se je pojavil problem "učnih rezultatov". V ta namen metodologija predvideva "prevajanje" spretnosti, kompetenc in znanj, opredeljenih v korakih od 1 do 3, v učne rezultate, kar bi se izvedlo v sodelovanju z ustanovami za usposabljanje in izoblikovanje. Treba je upoštevati, da se ustanove za usposabljanje in izoblikovanje v mnogih primerih niso zavedale okvirov eCF in EQF, vendar so pozdravile pobudo za Kodeks EQF.

Podobno prevajanje je bilo potrebno za vzporejanje usposabljanja z dejanskimi profili služb (kot so bile opredeljene v raziskavi CompTrain). Ključno si je zapomniti, da so profile služb opredelila MSP iz sektorja IKT. Ta pristop od spodaj navzgor ima svojo utemeljitev: večina služb s področja razvoja e-vsebin se pravzaprav nahaja v MSP, ne v velikih podjetjih, njihove zahteve pa so bistveno drugačne kot pri velikih podjetjih.

To pa ni edina ugotovitev minulega projekta CompTrain. Na podlagi nedavne raziskave, ki so jo ORSEU, Wilke, Maack and Partner izvedli za Generalni direktorat Evropske komisije za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti, je nastal "Vodič po usposabljanju za MSP" (glej bibliografijo), ki izpostavlja drugačne zahteve po usposabljanju, kot jih najdemo pri pogonski sili evropskega gospodarstva (več kot 99% evropskih podjetij je MSP). V vodiču najdemo opažanje, da "so obstoječe ponudbe in programi usposabljanja običajno zasnovani in organizirani z vidika večjih podjetij, zato se preprosto ne vklopijo v organizacijske potrebe manjših podjetij" (str. 6). Vodič prepozna 12 glavnih problemov, ko govorimo o usposabljanju v MSP:

Pregled praktičnih izzivov in mejnikov

Preseganje notranjih pregrad in ovir MSP pri usposabljanju

- Organizacijske pregrade in ovire
- Finančna sredstva in viri za usposabljanje
- Kadrovanje in politika / načrti / predvidevanje razvoja spretnosti
- Razumevanje potreb po usposabljanju (s strani podjetnikov / vodstva in zaposlenih)
- Združevanje virov in sodelovanje med MSP pri usposabljanju in razvijanju kompetentnosti

Ustrezne metode in tehnike usposabljanja

- Metode usposabljanja, ki odgovarjajo na specifične potrebe MSP, kot je usposabljanje na delu, menjava delovnih mest itd.
- Usposabljanje in razvoj kompetentnosti za vodstveno osebje / podjetnike
- Potrjevanje neformalnih spretnosti in kvalifikacij

Spopadanje s trenutnimi in strukturnimi izzivi razvoja kompetenc

- Demografske spremembe in staranje delovne sile
- Zaposlovanje / privabljanje mlajše in kvalificirane delovne sile
- Razvoj kompetentnosti v kontekstu internacionalizacije
- Izboljševanje in spopadanje z enakostjo spolov in boljšimi možnostmi za ženske

Ob upoštevanju teh posebnih potreb pri vzporejanju kodeksa EQF je postalo tudi jasno, da potrebe MSP niso ozko usmerjeni specialisti, ampak široko nadarjeni strokovnjaki za e-vsebine. To je opredelilo tudi dokončno racionalizacijo poklicev / funkcij s področja e-vsebin, kot je razloženo v Izzivu 1.

4. Uporabljena in priporočljiva metodologija

Na podlagi zgoraj zapisanega je postalo jasno, da vzporejanje poklicev s področja e-vsebin v Evropi še daleč ni lahka naloga. Da bi jo olajšali, je bilo treba racionalizirati izvirne predloge, pri tem pa je bila zasnovana šest-stopenjska metodologija, ki jo je mogoče uporabljati v podobnih primerih prepoznavanja in vzporejanja znanj, spretnosti in kompetentnosti v opisih delovnih mest.

Šest-stopenjska metodologija

1. KORAK:

Če to še ni bilo izvedeno, v tesnem sodelovanju s ključnimi institucijami usposabljanja prevedite ključna znanja, spretnosti in kompetence v učne rezultate.

Odgovornost: vsak nacionalni partner samostojno v tesnem sodelovanju s ključnimi nacionalnimi institucijami usposabljanja.

2. KORAK:

Primerjajte nacionalne raziskave, izvedene v okviru 1. koraka, in na njihovi podlagi pripravite okvirni skupni niz kvalifikacijskih profilov.

Odgovornost: sodelujoči partner

3. KORAK (vzporedno):

Ustrezno povežite nacionalne raziskave, izvedene v okviru 1. koraka, z okvirom e-kompetentnosti (eCF). Določite prevladujočo stopnjo eCF v celotni kvalifikaciji in jo pretvorite v ustrezno stopnjo evropskega kvalifikacijskega okvira (EQF). V ta namen uporabite pravila pretvarjanja, ki so opisana v smernicah eCF (glej bibliografijo). Čeprav kompetenčna področja eCF morda ne bodo natančno ustrezala vašim ugotovitvam, je pomembno, da svoje ugotovitve čim bolj umestite v strukturo, ki jo zagotavlja eCF.

Odgovornost: vsak partner samostojno na nacionalni ravni

4. KORAK:

Opišite področja, kjer je ujemanje ustrezno, kot tudi področja, kjer ni popolno. V drugem primeru je treba zagotoviti kratko obrazložitev razlogov za to nepopolno ujemanje. Proces vzporejanja raziskav z okviri bo morda zahteval vključevanje strokovnjakov poklicnega izobraževanja in usposabljanja kot tudi strokovnjakov s področja razvoja vsebin.

Odgovornost: vsak partner samostojno na nacionalni ravni

5. KORAK:

Osvetlite ključna znanja, spretnosti in kompetenc za vsako delovno mesto (za razliko od dodatnih, ne-ključnih) glede na skupni niz kvalifikacijskih profilov (ki izhajajo iz 1. koraka).

Odgovornost: vsi partnerji skupaj – v tesnem sodelovanju s sodelujočimi partnerji

6. KORAK:

Preverite, kakšno je dejansko usposabljanje (kot je povzeto v preglednem kvalifikacijskem profilu za vsak poklic) za dejanski profil službe (npr. kot je opredeljen po raziskavi "Comptrain"), primerjajte ugotovitve različnih narodov in za vsak poklic opredelite skupni evropski opis idealnega kvalifikacijskega profila.

Odgovornost: vsi partnerji posebej in skupaj – ob tesnem sodelovanju usklajevalnega partnerja

5. Kritični zaključki o omejitvah in morebitnih nadaljnjih izboljšavah instrumentov eCF in EQF

Med postopkom vzporejanja kvalifikacij iz referenčnih okvirov eCF in EQF z namenom doseganja kompatibilnosti kvalifikacij smo se soočili z nekaterimi omejitvami in problemi trenutnih različic / obstoječega stanja teh instrumentov. Prepričani smo, da obstajajo možnosti za morebitne nadaljnje izboljšave tako instrumenta eCF kot EQF. Z zanimanjem opazujemo, da se za 2010 načrtuje različica 2.0 okvira eCF, in se veselimo, da bomo lahko vključili naše prispevke.

Prvič, niti eCF niti EQF ne nudi predlogov, kako naj bi oblikovali ali izrazili učne rezultate. Zaenkrat ne obstaja noben pristop, ki bi lahko različnim članicam EU pomagal pri opisovanju znanj, spretnosti in kompetenc v okviru multimedijskega ali IT usposabljanja na usklajen način, ki bi omogočal primerjave na evropskem nivoju. Različni nacionalni načini opisovanja učnih rezultatov tako vodijo v pravo kakofonijo znanj, spretnosti in kompetenc.

Potreben bi bil glavni seznam standardiziranih opisov učnih rezultatov za e-kvalifikacije, ki bi olajšal primerjalne opise kvalifikacij, vendar ni bil na voljo. Partnerji so zato svoje opise učnih rezultatov določili s pomočjo sledenja predhodnega projekta "Embedding Standards", v katerem je bil vsak učni rezultat ob opredelitvi skrbno pregledan, ob tem pa je bil določeno, če izraža "najmanjšo ocenljivo enoto" kvalifikacije, za katero se je mogoče uspoabljeti. Za določanje profilov so bili uporabljeni le rezultati, ki predstavljajo "najmanjše ocenljive enote." Poleg tega smo za zagotavljanje rezultatov, primerljivih med državami članicami, opise učnih rezultatov na podlagi kodeksov povezali z "glavnim seznamom kompetenc", ki smo ga prevzeli po nekdanjem projektu "CompTrain" in ga nadalje razvijali. Seznam obsega znanja, spretnosti in kompetence, ki so potrebni za multimedijske poklice. Predlagamo, da se priročnik eCF dopolni s takšnim glavnim seznamom kompetenc za e-kvalifikacije – morda z razširjeno različico "glavnega seznama kompetenc" kodeksa EQF (glej Prilogo 1).

Drugič, diferenciacija učnih rezultatov na znanje, spretnosti in kompetence, kot to predlaga EQF, se je v postopku opisovanja nacionalnih kompetenc izkazala za precej problematično in nejasno. Pogosto je težko določiti, kateri učni rezultat predstavlja le znanje ali spretnost in kateri že kompetenco. V principu si vsi kvalifikacijski in izobraževalni programi prizadevajo, da študent ne pridobi samo znanja in spretnosti, ampak tudi kompetence. Iz vidika podjetij / delodajalcev je prav tako precej bolj pomembno določili, katere kompetence bo lahko strokovnjak uporabil na delovnem mestu, kot pa kakšno znanje in spretnosti je pridobil v času študija in dela. Odločili smo se, da sledimo opredelitvam znanja, spretnosti in kompetenc, ki jih predlaga eCF, ki opredeljuje, da je kompetenca sposobnost uporabe svojega znanja in spretnosti na pomenljiv način. Iz tega izhaja, da lahko znanje in spretnosti razumemo kot podrejene kompetenci, torej so le "instrumenti", ki se uporabljajo v okviru določene kompetence. Tako-imenovani "glavni seznam kompetenc", ki je bil nadalje razvit v okviru projekta kodeks EQF, ne ločuje med znanjem, spretnostmi in kompetencami, ampak navede vse tehnične, socialne, tekstovne idr. sposobnosti, ki bi jih multimedijski strokovnjak lahko imel.

Tretjič, področja kompetenc, opisana v projektu eCF, so usmerjena izključno tehnično, medtem ko poklici s področja razvoja vsebin zahtevajo tudi širok nabor osebnih in

družbenih spretnosti ("mehke spretnosti"). Neformalne spretnosti in kompetence so pogosto ključnega pomena pri iskanju službe. Po drugi strani pa je za neformalne spretnosti in kompetence težko usposablјati, ker jih je težko ovrednotiti.

Četrto, za vse kompetence, ki jih predlaga eCF, so predpisane stopnje za pridobivanje znanja in spretnosti. Tako se je na primer po eCF mogoče za kompetenco A.2 "Upravljanje ravni storitev" usposablјati samo na 3. in 4. stopnji, ne pa tudi na 1., 2. in 5. stopnji. Nekatere kvalifikacije s področja razvoja vsebin, ki smo jih preučili, se ne skladajo popolnoma z shemo, ki jo nudi eCF, in bi jih bilo treba pripisati drugim stopnjam, kot jih predvideva eCF. Da bi rešili ta problem, smo za nekatere e-kompetence osnovali dodatne deskriptorje stopenj. Ti novi deskriptorji so jasno opredeljeni v prilogi 5. Ob tem želimo priporočiti, da delovna skupina za eCF razmisli o nadaljnjem širjenju eCF na dodatne stopnje, saj bi trenutni omejeni nabor stopenj eCF za posamezne e-kompetence lahko omejil nadaljnjo uporabnost in sprejemljivost eCF.

6. Povratne informacije

Pričujoče referenčne materiale in metodologijo je v vseh sodelujočih državah pregledal odbor strokovnjakov. Podrobno poročilo o povratnih informacijah je na voljo na naslovu: http://www.ubique.org/eqfcode/Reference_Material_Report.pdf

O materialih in metodologiji smo se na projektnem srečanju januarja 2010 nadalje pogovarjali z g. Terryjem Hookom iz britanske organizacije e-Skills, enim od avtorjev okvirja eCF. Po sestanku je g. Hook na nas naslovil naslednje sporočilo:

“Cilji projekta so izjemno relevantni in aktualni, ker trenutno deležniki iz cele Evropske Unije razpravljajo o in preučujejo metodologije o vzporejanju nacionalnih kvalifikacij z okvirjem EQF. Referenčni projekt kodeksa EQF zagotavlja dragocen prispevek k vzpostavljanju obvladljive metodologije, ki jo je mogoče uveljaviti in prilagoditi potrebam na področju multimedije, pa tudi mnogih drugih industrijskih panog.

Praktična uporaba orodja e-CF se je dokazano izkazala za uporabno pri oblikovanju profilov multimedijskih vlog, ki temeljijo na kompetencah. Vendar pa je bilo pravilno ugotovljeno, da je projekt e-CF usmerjen v sektor IKT, zato kompetenc s področja multimedije ne obsega temeljito. Poleg tega je bila ugotovljena splošna opazka, da so “mehke spretnosti” ali osebne kompetence nujna sestavina poklicnih profilov in da dostop do baze tovrstnih podatkov v splošnem jeziku ni na voljo. To je pomemben poudarek, ki se nanaša na profile poklicev/vlog v celotnem sektorju, zato predlagam, da se mu posvetimo v prihodnjih EU projektih.

Naslednja pomembna opazka se nanaša na skupnost MSP in razlike, ki jih najdemo pri poklicnih vlogah v tem okolju. Organizacijska struktura MSP zahteva, da imajo zaposleni širši nabor kompetenc kot v večjih podjetjih. To nadalje vodi v poklicne profile, ki so širši, a manj poglobljeni, kar pomeni, da bo morda v nekaterih situacijah treba priznati nižje stopnje kompetenc. Ta vpogled bi bilo treba razviti s pomočjo dodatnih raziskav v okviru komplementarnih projektov.

Projektna ekipa kodeksa EQF izpostavlja izziv prevajanja ali snovanja učnih rezultatov, prilagojenih na sezname kompetenc. Pri tem je uporabljena metoda presoje “usposobljenih kadrov”, ki je trenutno edina možna. Tega ni mogoče nadomestiti z mehničnimi metodologijami. Vseeno pa popolnoma podpiram potrebo po razvoju nadaljnjih smernic in orodij na tem področju.

Projekt kot celota kodeksu EQF zagotavlja dragocen vpogled v uporabo poklicnih vlog in odnosov, ki temeljijo na kompetencah. Ekipa je motivirana (in pripravljena) deliti izsledke projekta s širšo javnostjo, vključno z akcijsko razvojno ekipo projekta e-CF.”

7. Bibliografija

European Qualifications Framework for Life Long Learning (Evropski kvalifikacijski okvir za vseživljenjsko učenje)

na voljo na naslovu:

http://www.ubique.org/eqfcode/European_Qualifications_Framework_for_Life_Long_Learning.PDF

eCompetence Framework (Okvir e-kompetenc)

na voljo na naslovu:

http://www.ubique.org/eqfcode/eCompetence_Framework.PDF

eCompetence Framework Executive Overview (Izvedbeni pregled okvira e-kompetenc)

na voljo na naslovu:

http://www.ubique.org/eqfcode/eCompetence_Framework_Executive_Overview.PDF

eCompetence Framework Guidelines (Smernice okvira e-kompetenc)

na voljo na naslovu:

http://www.ubique.org/eqfcode/eCompetence_Framework_Guidelines.PDF

CEPIS - eSkills in Europe (CEPIS – e-spretnosti v Evropi)

na voljo na naslovu:

http://www.ubique.org/eqfcode/CEPIS_eSkills_in_Europe.PDF

Guide For Training in SMEs (Vodnik za usposabljanje v MSP)

Končni osnutek pripravil ORSEU, Wilke, Maack and Partner, Lille/Hamburg, junij 2009 – Odgovorna avtorja: Nicolas Farvaque, Eckhard Voss, soavtorja: Marion Lefebvre, Kim Schütze

na voljo na naslovu:

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=3074&langId=en>

8. Priloge

Priloga 1: EQF-Code Master List of Competences (Glavni seznam kompetenc Kodeksa EQF)

na voljo na naslovu:

http://www.ubique.org/eqfcode/EQF-Code_Master_List_of_Competences.pdf

Priloga 2: European Competence Profiles in e-Content Professions (Evropski kompetenčni profili v poklicih s področja e-vsebin)

na voljo na naslovu: <http://tinyurl.com/387sqv4>

EQF Code project partners:

AME – Multimedia Jobs Association – France
Association for Culture and Education (ACE) KIBLA – Slovenia
European Multimedia Forum (EMF) – UK
GAIA – Spain
MATISZ – Hungary
md-pro – Germany
milestone – Austria
Swiss Media – Switzerland
WIFI – Austria

Coordination:

md-pro, Germany

Catalogue published by:

ACE KIBLA, Slovenia
TOX Edition
For publisher: Aleksandra Kostič and Dejan Pestotnik
Graphics: Samo Lajtinger
Print: Repro Point d.o.o.
Year: 2010
www.kibla.org

The EQF Code project has been funded with support from the European Commission

and

The Swiss State Secretariat for Education and Research SER

<http://www.ubique.org/eqfcode>

Disclaimer:

This communication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.